

Po Jugoslaviji

Novi volilni zakon sprejet od vlade. Vlada je sprejela 11. januarja novi volilni zakon, kojega glavne določbe smo že objavili v zadnji številki. Ministrski svet je sprejel novi zakon tako, kakor ga je predložil g. dr. Konstantinovič, minister brez listnice. Istočasno z volilnim zakonom je razpravljala ministrski svet tudi o razdelitvi države na volilna okrožja, katerih bo 57. Slovenija bo volila 24 poslancev. Ljubljana bo volila dva, Maribor enega poslanca. Maribor desni breg bo spadal pod volilno okrožje Maribor, Maribor levi breg pa pod volilno okrožje Murska Sobota. Število slovenskih poslancev se bo najbrž še dvignilo, ker jih bo nekaj izvoljenih tudi na državni listi.

Volltev še ne bo. Vlada naše države je odobrila novi volilni zakon za volitve narodnih poslancev. Postal bo ta zakon pravomočen, ko ga bo potrdilo kraljevo namestništvo. Novi volilni zakon je vzbudil ugibanja o tem, kdaj bodo volitve poslancev za parlament. Nekateri so jih napovedovali za mesec februar, drugi za marec. Pa nimajo prav ne eni ne drugi. Preden bodo razpisane volitve, je potreben nov zakon o zborovanjih in združevanjih. Volilni zakon določa, da kandidatne liste vložijo stranke, odnosno koalicije (zveze) strank. Takšnih strank pa z malimi izjemami še ni, ker se pričakuje, da bo novi zakon o združevanjih olajšal ustanovitve političnih strank. Zaželen je zlasti med opozicijskimi strankami tudi nov zakon o tisku. Novi politični zakoni so torej nekaki predpogoji za razpis volitev. Na srbski strani se zahteva še en predpogoj, ki se smatra za jako važnega, preden bi se šlo na volitve, in to je ureditev srbskega dela države na osnovi načel, ki je po njih bila urejena banovina Hrvatska. To je tudi naša zahteva z ozirom na Slovenijo. To bi torej bili notranjepolitični razlogi, iz katerih bi se dalo sklepati, da volitev še ne bo v najbližji bodočnosti. Poleg teh razlogov pride tudi v poštev nesigurnost mednarodnih razmer, ki se kaj rade spreminjajo in včasih komplicirajo.

Nemci v Jugoslaviji. Med Nemci v naši državi se pojavljajo razne struje. Močno se uveljavlja tista struja, ki razširja svetovni nazor nemškega narodnega socializma, zlasti med mladino. Katoliško usmerjeni krogi, kojih glasilo je list »Die Donau«, pa s to mladinsko vzgojo nikakor niso zadovoljni. Nedavno je ta list objavil članek, v katerem opisuje nasledke te vzgoje, in sicer med drugimi zlasti te-le: Mladina izgublja vsako spoštovanje pred starejšimi ljudmi, katere dejansko napada, če izrekajo svoje pomisleke proti idejam, ki jih iznaša na raznih nemških prireditvah. V šoli so uspehi nemške mladine vedno

slabši, dijaki pa se izgovarjajo s tem, da so preganjani in zapostavljeni radi tega, ker so pravi in zavedni Nemci. Vateni pri mojstrih se zanimajo za vse druge stvari, samo ne za svojo obrt. Na ta način bomo dobili namesto dobrih obrtnikov same mojstre-skaze, ki bodo znali lepo marširati in pozdravljati, pa ne bodo imeli pojma o svojem poklicnem delu. Nemška visokošolska mladina se peča z vsem mogočim, samo ne s študijem. Tako raste od leta do leta število nedoštudiranih ljudi, iz katerih izhajajo vedno novi firerčki, ki vedno bolj nasilno solijo pamet nemški narodni manjšini v Jugoslaviji.

Novice iz domačih krajev

Ukaz o najvišjem odlikovanju našega voditelja dr. Antona Korošca. »Šušbene novine« od 13. januarja so objavile ukaz o odlikovanju g. dr. Antona Korošca z najvišjim odlikovanjem Karadžordževe zvezde I. stopnje. V ukazu stoji, da je prejel g. dr. Anton Korošec izredno odlikovanje, ki se podeljuje le članom vladarskih hiš, kot dokaz kraljeve naklonjenosti.

30 letnica poroke. Te dni obhaja v krogu svoje družine 30 letnico poroke mariborski podžupan g. Franjo Žebot s svojo soprogo Marijo, rojeno Kren. Dne 19. januarja 1910 sta se v župnijski cerkvi v Sent Ilju v Slov. goricah poročila ob navzočnosti odličnih slovenskih rodoljubov z naše severne meje. V zakonu se je rodilo šest zglednih otrok. Dne 1. februarja 1910 je vstopil g. Žebot, ko se je preselil v Maribor, v uredništvo »Slov. gospodarja« ter je do leta 1921, ko je po smrti g. Franca Pišeka postal narodni poslanec, sodeloval v uredništvih »Straže«, »Našega doma« in drugih listov in je vodil nekaj let tudi mariborsko uredništvo in upravništvo »Slovenca«. Ravno tako je tudi vodil nekaj časa tajništvo Slovenske ljudske stranke za spodnještajersko ozemlje in posebej za mesto Maribor. Srečno družinsko življenje je kačilo tudi več bridkih dogodkov, tako na primer aretacija ob začetku svetovne vojne, aretacija in zapor februarja 1920, ko je bil radi denunciacije političnih nasprotni-

kov odgnan nenadoma po policiji v zapore okrožnega sodišča in prebil tam tri dni. Žebotova hiša je znana danes v Mariboru kot pribežališče tistih, ki se jim godi krivica in ki potrebujejo pomoč. Zdrava in srečna družina ter številni prijatelji se veselijo tega lepega jubileja. Naš list se pridružuje častitkam z iskreno željo, naj bi Bog blagoslovil vse člane Žebote družine!

V gozdu zmrznil. Ko se je podal hlapec Franc Vrhovnik skozi gozd posestnika Viktorja Konečnika v Vrheh nad Slovenjgradcem, je zadel ne daleč od pešpota na truplo starega moškega. Vrhovnik je obvestil o najdbi Konečnika, kateri je prepoznal v mrtvem 72 letnega in svojčas pri njem zaposlenega delavca Franca Brunčko, ki je prebival na Selah. Dne 23. decembra 1939 se je podal Brunčko pozno zvečer proti domu, je na oleđeneli poti spodrsnil in zmrznil v snegu ter mrazu.

Vlak smrtno povežil družinskega očeta. Na mariborskem glavnem kolodvoru je povežil vlak smrtno 11. januarja predpoludne 45 letnega premikača Franca Lorberja iz St. Ilja v Slov. goricah. Smrtno ponesrečeni je družinski oče.

Obstrel radi neprevidnega ravnanja z orožjem. V Košakih pri Mariboru je našel na cesti star samokres Anton Šestič, sin železniškega premikača. Fant je ravnal tako neprevidno z orožjem, da se je sprožilo

Zakonske žene po teži

V britaki indijski pokrajini Punjab, v državi Mandi, je ondatni vladar izdal odredbo, da se odtlej ne smejo ženske nič več prodajati po teži, kakor je bilo doslej ondi v navadi. Doslej so namreč starši prodajali svoje hčerke smučem kar na kilo ter so mlada dekleta najprej tehtali, preden je moral plačati za funt žive teže 2 do 3 rupije in je moral šele včasih kar globoko poseči v žep, če je hotel imeti pripravo ženi. Ker pa je v državi Mandi »moderna linija« bolj prirojena, so starši svoje hčere kar pitali, da bi došli zanje sim-

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

Utihnula sta in prisluhnila. Stala sta na kraju, kjer je bila voda zelo plitva. Stopila sta v vodo, da bi po plitvi strugi prehodila zadnji košček poti, ker sta bila tam bolj skrita.

Previdno sta se plazila od grma do grma. Do skrivališča sta še imela kakih trideset korakov. Krilov je naglo obstal in vzkliknil:

»Oh!«

Njegovih prsi se je dotikala konica kopja, ki je štrlelo iz grma.

Preden se je Olgopor zavedel, kaj se je s tovarišem zgodilo, je tudi on čutil na svojih prsih konico kopja.

Moža sta izpustila košaro. Nagonsko sta se okrenila, da bi zbežala.

V tem trenutku sta nad seboj na bregu zaslišala prhanje konj, topot kopit in človeške glasove.

2

V naslednjem trenutku so ju obkolili vojaki, oblečeni v dolge plašče, pokriti s visokimi kučmami, ki jih je krasila rdeča zvezda, in obuti v bele čizme. Obrazi vojakov so bili divji.

»To sta tatova!« se je oglasil starejši vojak, ki je nosil na rokavu srp in kladivo ter je bil vodja patrulje.

»Nisva tatova!« je precej odločno odgovoril Olgopor. »Midva sva te ribe nalovila!«

»A zakaj sta jih hotela skrivaj odnesti?«

»Najine so!«

»Niso vajine! Vse pripada sovjetski zadrugi!« je ostro odgovoril vodja.

»To sta sovražnika sovjetske republike,« je zaklical neki mlajši vojak.

»Tako je!« so pritrdili drugi. »Ne smemo imeti usmiljenja z belimi razbojniki!«

»Naprej, lopova!« je zavpil vodja. »Nesita košaro! Peljita nas tja, kjer so ladje!«

Nato se je obrnil k vojaku, ki je bil njegov namestnik in mu je naročil:

»Marakov, vzami s seboj dva tovariša in odjezdate k predsedniku vaškega sovjeta ter mu spo-

in mu je prestrelila krogla levo dlan. Ponesrečeni se zdravi v mariborski bolnišnici.

Usodepoln padec. 63 letni posestnik Fr. Zeienko iz Sakušaka pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je bil zaposlen na skednju z delom. Naenkrat so se udrle deske pod njim in posestnik je padel pet metrov globoko ter se je hudo poškodoval na glavi in znotraj.

Posledica eksplozije bencinskega soda. V Laurichovi usnjarni v Konjicah je po nesreči eksplodiral bencinski sod. Eksplozija je raztrgala in obžgala obraz v neposredni bližini stoječemu 18 letnemu ključavničarskemu vajencu Ignacu Vaupotu iz Konjic, katerega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Tovorni avto zgorel na cesti. V Hermanjih pri Ormožu je začel radi napake v motorju gorati tovorni avto, last posestnika in šoferja Matija Čurina od Sv. Bolfenka na Kogu. Ogenj je izbruhnil in se razširil s tako naglico ter silo, da je bilo vsako gašenje onemogočeno.

Smrtini žrtvi mraza. Friderik Lačen, 60 let stari delavec iz Desnjaka pri Ivanjkovih v Prlekiji, se je vračal z obiska pri sorodnikih v Žerovincih. Na Hajbaru je padel ter zmrznil. Našli so ga drugo jutro

mrtvega. — 26 letni cerkovnikov sin Alojzij Kalteneker iz Križne gore na Kranjskem je padel v hiši posestnika Andreja Ravnikarja ter se je poškodoval na vratu. Na povratku proti domu je omagal v snegu in so ga odkrili zmrznjenega v snegu šele po štirih dneh.

Dvakrat ponesrečil. Hudo se je poškodoval pri smučanju 30 letni Karel Bornikar iz Oplotnice pri Slov. Konjicah. Ko so ga domači peljali z vozom v bolnišnico, so se splašili konji, Bornikar je padel pod kolesa voza in je dobil zopet hude poškodbe po vsem telesu.

Sreča v nesreči. Radi ledu na cesti se je prevrnil na Lošpergu pri Vitanju tovorni avto preko škarpe v 20 m globok obcestni prepad. Avto se je trikrat prekucnil, se zelo razbil, šoferju pa se ni zgodilo nič hudega.

Posledica eksplozije voščila za snaženje parketa. V vili pisarniškega ravnatelja g. Medveška na Hribu sv. Jožefa v Celju je zamrznilo v škati voščilo za likanje parketov. Voščilo so dali na vroč štedilnik, da bi se odtalilo. Ker pa je v voščilu bencin, je prišlo do eksplozije, radi katere so popokale vse šipe na oknih kuhinje, v sobi služkinje in na kuhinjski omari. Ogenj, ki

se je širil po tleh radi razlitega voščila, je zajel gospo Tatjano Medvešek, ki je dobila močne opekline po rokah, nogah in po obrazu. Goreti je začela obleka na domačem sinku, katerega je rešil mimo idoč delavec na ta način, da ga je zavil v svojo suknjo in udušil ogenj. Pač pa je poginil vsled opeklin domači pes. Požarno nesrečo so kmalu omejili. Gospo Tatjano pa so prepeljali radi opeklin v bolnišnico.

V celjsko bolnišnico prepeljani ponesrečenci. Pri spravljajanju lesa je zlomil hlood levo nogo 20 letnemu delavcu Petru Prislanu iz Trnovca pri Mozirju. — V Grižah pri Žalcu je spodrsnila na zmrzlih tleh 47 letna trgovska pomočnica Angela Potekova in si je zlomila desno nogo. — V Trbovljah je padel osemletni sinko dninarice Jurij Torgler tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo nad kolenom. — Marija Anderličeva, 14 letna posestnikova hčerka iz Gaberc pri Rogaški Slatini, je padla doma po stopnicah in si je strla desno nogo. Omenjeni ponesrečenci so se zatekli v celjsko bolnišnico.

Na cesti ga zadela srčna kap. V Celju se je zgrudil na cesti in izdihnil radi srčne kapi 51 letni zobotehnik Herbert Schager,

Sovjetski letalski častnik

Begunka na Finskem

Finski konjenik

Finski vojak pri strojnici

ročite, da so republikanski konjeniki zasačili dva lopova, ki sta kradla ribe.

Krilov in Olgopor sta dvignila košaro. Stopila sta na breg in zavila proti pristanišču. Vojaki so jima sledili in ju suvali. Ko se jim je zdelo, da moža ne stopata dovolj hitro, so ju zbadali s kopji. Skozi raztrgane hlače se je prikazala kri. A moža nista dala glasu od sebe. Grizla sta ustnice in goreče molila, ker sta bila prepričana, da jima je smrt blizu.

Medtem so prispeli do malega pristanišča.

»Kje je tvoja ladja?« je ostro vprašal vodja posadke Krilova.

»Tam!« je Krilov pokazal svojo ladjo.

»A tvoja?« se je vodja obrnil k Olgoporu.

»Ista je!«

»Dobro, torej sta skupno kradla. Izročili vaju bomo predsedniku vaškega sovjeta. Naj stori z vama, kar hoče!«

Moža sta postavila košaro na tla in sta stala poleg nje sklonjenih glav. Od časa do časa sta se pogledala, a le za hip. Ko sta zazrla drug drugemu v oči grozo in žalost, sta spet naglo sklonila glave, ker sta se bala, da bosta zajokala. Ko sta doznala,

da ju bodo vojaki izročili predsedniku Šubinu, sta naredila križ čez svoje življenje, ker sta bila prepričana, da ta divjak ne bo poznal usmiljenja.

Vojaki so posedli okrog svojih jetnikov in se polglasno pogovarjali.

Ribiča sta slišala, da so se menili o Kijevu, kjer je sedež njihovega polka. Ko so za hip utihnili, se je najmlajši vojak obrnil k poveljniku in ga prosil:

»Tovariš, pripoveduj nam o svojih bojnih činih!«

Možu, ki se je rad bahal s svojimi »junaštvji«, je laskala vojakova prošnja. Nasmehnil se je in vprašal:

»Boste poslušali?«

»Bomo, bomo!« so vsi zavpili. V njihovih žilah je vzplamtela divja tatarska kri in so si res želeli bojnih pripovedk.

»Bilo je pred petnajstimi leti,« je začel vodja, »v časih, ko smo se rdeči v Sibiriji borili zoper bele trupe atamana Semenova. Bili smo na obrežju reke Jeniseja, kakor smo zdaj na bregu Dnjestra. Po reki so plavale velike plošče leda. Plošče so nosile trupla belih, ki smo jih postrelili in pometali v vodo. Mnogo

več. V državi Mandi pojejo celo pesem, ki je v zvezi s to, zdaj odpravljeno šego, in ki pravi: »Jaz revež, ki si morem kupiti le mršavo žensko...«

★

Starost zamorcev

»Svetopisemska starost« v Afriki še obstaja, vsaj v južni Afriki, kajti po neki uradni statistiki je tam nič manj kot 667 zamorcev, ki so prekoračili stoto leto. Med prave Metuzaleme pa je šteti 18 moških in 14 žensk, ki štejejo nad 119 let. Dve ženski se ponašata z rekordno starostjo 130 let, ena pa ima za seboj celo 131

Petletnemu dečku rešile srne življenje. Nad Podkorenem pri Ratečah na Gorenjskem se je zgubil med sankanjem v gozdu petletni Matiček Toplak, sinko posestnika. Otroka so zaman iskali domači tri dni. Šele domači pes je privedel z lajanjem iskalce na pravo sled. V gostem grmičju ob robu gozda, oddaljenega od Toplakove domačije kakih pet kilometrov, so zapazili, da se je valed lajanja psa razbežalo krdelce srn. Koj nato so čuli iz grma jokanje in so našli oslabelega Matičeka, ki je ležal na suhem v majhni jami, nastlani s travo in smrekovimi iglicami. Fantek je pripovedoval, da so prišle v noči srne in so brez vsake bojazni polegale okrog njega, ga grele in obvarovale pred zmrznjenjem.

Smrtna konjska brca. Na Igu pri Ljubljani se je podal gospodar Jože Hitejc zjutraj v hlev, da nakrmi živino. Pri krmljenju ga je brcnil mlad konj tako močno v trebuh, da so ga prepeljali v resnem stanju v ljubljansko bolnišnico, kjer je poškodbi podlegel.

Tovorni avto smrtno poškodoval raznašalko časopisov. Na Jesenicah je tovorni avtomobil podrl in smrtnonevarno poškodoval 21 letno Poldiko Valand, katero so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer ji pa niso mogli pomagati in so jo prepeljali na dom na Jesenice, kjer je umrla.

Smrtno ponesrečil pri smučanju. 10 letnega Ivana Černeta iz Prežganja na Kranjskem je vrglo pri smučanju preko strmine. Zadel je z glavo ob drevo in se je tako poškodoval, da je umrl radi pretresa možganov v ljubljanski bolnišnici.

Vlak povozil predelavca. Med postajama Jarše in Groblje je povozil kamniški vlak Komarja iz Domžal, predelavca v tovarni, katerega so našli mrtvega sredi proge.

Na poledeneli poti se ubila. 46 letna vdova Ana Lukačeva s Krškega je padla na poledeneli poti tako nesrečno, da je umrla na posledicah pretresa možganov. Smrtno ponesrečena zapušča pet nepreskrbljenih otrok.

Zmrznil v snegu in mrazu. Turšič Alojz, posestnik v Ravni pri Leskovcu na Dolenjskem je plačal pri davčni upravi v Krškem dolg in se je vračal vinjen. Na poti je opešal, sedel v sneg, zaspal in zmrznil.

pomladi. Zanimivo je, da tudi med Culukafri ženske v splošnem delj živijo nego moški, kajti poleg tistih 667 moških stoletnikov, ki smo jih omenili, ima to pleme 765 stoletnih žensk. Istočasno pa je umrljivost otrok med zamorci velika, tako da se more uveljavljati le res zdrav zarod.

*

Vino iz morja

Danski parnik »Eje« se že dolgo ukvarja ob bregu severnega rtiča Jütlandije, kjer v razbitinah angleške vojne ladje »Crescente«, ki se je potopila leta 1808, stika za raznimi vrednost-

jih je bilo. Med njimi so bili kozaki, častniki, vojaki, civilisti. Stal sem na bregu in gledal, kako je plavala ta mrhovina. Bilo je na stotine trupel.

»Ti si to videl?« je vprašal vojak krvoločnih oči.

»Videl. In veruj mi, da je bil lep prizor. Razbite lobanje, trupla na pol zgorela, ali brez glave, rok, nog. Vse to je plavalo na ploščah in med ploščami, reka pa je prevzela dolžnost, da uničene sovražnike komunizma pokoplje na svojem dnu ali jih odnese v morje. A tudi na obali so bile priče našega junškega dela. Vsa drevesa so bila okrašena s trupli belih psov.«

»Ko bo prišlo do boja z onimi na oni strani reke — Romuni — bodo tudi po Dnjestru plavala trupla sovražnikov svetovne revolucije!« je pripomnil vojak s krvoločnimi očmi.

»Bodi brez skrbi,« se je hudobno zasmel vođa. »Ko bo napočil pravi čas, bo dovolj dela za naša kopja.«

»Kakor psom, jim bomo iztrgali srca!«

»Grizli jih bomo kakor naši tovariši na Jeniseju medvedja srca!« je dodal krohotaje vođa.

POZARI

Radi premočnega kurjenja je nastal v noči ogenj v prostorih trgovke Emilije Ruprechtove v Kamnici pri Mariboru. Gasilec je uspelo, da so ogenj zajezili in ga pogasili.

V Stari žagi pri Dolenjskih toplicah je vpepeli ogenj hišo, mltn in žago posestniku Jožetu Pešauerju. Gašenje je bilo otežkočeno, ker je bil potok Črmošnjica zamrznjen.

V hiši tovarnarja Viktorja Golla na Ojstrici pri Dravogradu je kolnil najemnik in so za to prišlo tako močno kurilo, da se je vžgal dimnik in je izbruhnil požar. Posrečilo se je rešiti le živino, vse drugo je zgorelo in znaša škoda 40.000 din.

V Srajni pri Podlehniku pod Ptujem je vpepeli ogenj gospodarsko poslopje posestnice Katarine Satler, ki je oškodovana za 5000 din. Požarna škoda je le delno krita z zavarovalnino.

V Gorici v Prekmurju je v zgodnjih večernih urah nenadoma začela goreti s senom napolnjena šupa posestnice Sečko M. Čeprav so gasilci prihiteli takoj na pomoč, vendar poslopja niso mogli rešiti. Rešili so iz gorečih svinjakov le svinje. Svinjak je bil namreč prizidan šupi. Škoda, ki ni krita z zavarovalnino, znaša okrog 13.000 din.

Na Kumnu nad Sv. Lovrencem na Pohorju je zgorela v noči na zadnjo soboto lovška kočja z gospodarskim poslopjem, last mladega grofa Ivana Zabea. Stanovalci z grofom vred so si komaj oteli življenje. Vzrok požara je neznan.

V Smartnem na Pohorju je pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Mirku Sernecu. S poslopjem vred je uničil ogenj tudi 7000 kg sena in 2500 kg slame, katero je imel shranjeno gostilničar Martin Jerman. Škoda znaša 25.000 din.

Desetletnico obstoja je obhajala mariborska gozdarska šola, ki je za naše gozdnate kraje ravno tolikega pomena, kakor Vinarska in sadjarska šola za vinograd, sadonosnik in polje.

70 letnica mariborske mestne plinarne. Zadnje dni je obhajala mariborska mestna plinarna 70 letnico. Leta 1870 je zgradila bavarska družba plinarniško poslopje. Plin so uporabljali za razsvetljavo do leta 1922, ko je zasvetila po Mariboru falska elektrika. Od tega leta uporablja Maribor plin za kuhanje, v industriji ter obrti.

Brezposelnost na Prevaljah. Zelo se je spremenilo zunanje lice Prevalj v zadnjih desetletjih. Nekdaj se je kadilo iz mogoč-

nih dimnikov »martinove«, okrog njih je bilo živahno gibanje delavcev in voznikov. Danes pa ni nobenega dimnika in na njih mestih raste fižol ali pa so tam skladišča lesa. Leški premogovnik je pred dvema letoma prenehal z obratom in še danes do petdeset bivših rudarjev zaman išče zaposlitve. Tako ti s svojimi družinami še povečujejo bedo staroupokojencev, ki dobijo mesečno komaj malo nad 100 din podpore.

Sadna sušilnica bo zgrajena v Mariboru. Na občnem zboru podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva v Mariboru je bilo sklenjeno, da bo letos Sadjarsko in vrtnarsko društvo zgradilo skupno sadno sušilnico, ki bo važna pridobitev za na sadju bogato mariborsko okolico.

Slovesna otvoritev in blagoslovitev smučarske skakalnice. V Ribnici na Pohorju je bila zadnje nedeljo slovesno blagoslovljena in otvorjena nova smučarska skakalnica.

Veliko veselje radi vrnjene torbe s 25.000 dinarji. Potnik iz Gornjega Medmurja je pozabil v vlaku Kotoriba—Maribor svojo torbo, v kateri je hranil 25.000 din. Pozabljeni potnik je pustil pri izstopu iz vlaka torbo v vagonu in se je spomnil nanjo šele tedaj, ko je vlak že odpeljal. Na telefonsko opozorilo so izsledili na naslednji postaji torbo nedotaknjeno v vagonu na klopi, kjer je bila pozabljena. Raztreseni potnik je bil od največjega veselja presečen, ko mu je železniška uprava vrnila torbo z vso vsebino.

Iz kavarne ukradel 1050 din. V kavarno »Astoria« v Mariboru se je pustil po policijski uri zapreti neznanec, ki je ukradel po dolgem stikanju po kavarni 1050 din in zginil.

Nepošten tovariš. Brezposelni delavec Stefan Kopač iz Mednega na Gorenjskem je prišel v Maribor, da bi si polskal zaposlitev. Prenočišče si je polskal v neki na pol dograjeni stavbi v Magdalenskem predmestju. V brezplačnem prenočišču mu je delal družbo tovariš, s katerim se je spoznal v Mariboru. Ko se je Kopač prebudil drugo jutro, je videl, da je prenočeval s tatom, kateri mu je odnesel obleko, čevlje ter 150 din, ga je pustil v hudem mrazu bosega ter v spodnji obleki.

Vlom v kmečko hišo. Na Spodnji Polskavi pri Pragerskem je bilo vlomljeno v hišo posestnika

»Ali sta slišala,« se je obrnil eden izmed vojakov k jetnikoma, »mi jemo srca belih sovražnikov boljševiške revolucije.«

»Srca teh dveh bi mi bila ogabna,« je dejal drug vojak.

Vsi vojaki so prasnili v smeh, nesrečna jetnika pa sta še bolj sklonila glave.

2.

Balta je pred revolucijo bila zelo bogata vas. V njej so stanovali ne samo ribiči, katerim je Dnjester dajal obilen plen, temveč tudi kmetje, ki so imeli velika žitna polja.

Pomanjkanja ni nikdo trpel. Ribiči so prodajali odvišne ribe, kmetje pa zrnje, katerega so imeli v izobilju. Baltske ribiče in kmete so poznali v vseh sosednih trgih.

Danes Balta umira v nemoči in zapuščenosti. Na stenah nekaterih hiš se še dajo čitati zabrisani stari napisi, ki pričajo, da so tam stanovali ali mesarji, ali trgovci, ali obrtniki. Danes vsa vas proži sliko zapuščenosti, nereda, žalosti. Na mnogih hišah ni vrat, na mnogih ne...

Karla Ogrina. Neznani storilci so mu odnesli 1500 dinarjev gotovine ter še nekaj obleke in perila.

Starša odločila šestmesečnega otročiča. Otročki v Hočah so obvestili državno tožilstvo v Mariboru, da sta naša zakonca Fideršek v Hotinji vasi v listnjaku v cunje zavitega šestmesečnega fantka z lističem, na katerem je bilo napisano: »Otrok je zakonski, star šest mesecev, rojen dne 11. junija 1939, ime mu je Milan. Oče je pri vojakih, mati je bolna na nogah in ker ga ne more odgojiti, ga izroča v dobre roke.« Na podlagi tega lističa je bilo kmalu dognano, da sta odločila otročiča zakonca Vinko in Marija Gorinšek, oba doma v Kobelju pri Ločah, za katerima pa manjka vsaka sled. Zakonca Fideršek sta najdenčka začasno obdržala.

Okradena šolska upraviteljica. Šolska upraviteljica Štefka Vrhnjak na Selah-Vrhnih pri Slovenjgradu je odšla na obisk k svoji sestri v Turško vas. V stanovanju sta ostali postrežnica Marija Pečoler in njena prijateljica Pavla Hovnik iz Sel. V noči sta se splazila v šolo in stanovanje dva moška, ki sta odnesla 4000 din gotovine ter raznega blaga za 2000 din. Preiskava je dognala, da sta vlomilca večkrat predkaznovana: 28 letni Martin Slemenšek iz Prevalj in 37 letni Ivan Kep iz Belih vod pri Topolščici.

Nepošten vinčarski sin. V Vukovskem dolu v Jarenini imata skupno vinsko klet posestnika Jakob Vogrin in Vinko Vicman. V klet je hodil s ponarejenim kijučem vinčarjev sin, ki je obema odnesel za 4000 din vina. Ukradeno vino je sproti nadomeščal z vodo.

Brata med seboj. V mariborsko bolnišnico se je zatekel z zabodljajem v hrbet 28 letni Stanko Skledar iz Pečk pri Makolah, katerega je poškodovao lastni brat Alojzij.

Smrtonovarna poškodba posestnika. 50 letnega vinčarja Franca Fuksa z Janežovskega vrha v župniji Sv. Urban pod Ptujem je zabodel neki posestnik z nožem v trebuh in ga je smrtonovarno poškodovao.

Strel na sokolski veselici. Na sokolski veselici na Polzeli je streljal iz veselja s plašilno pištolo tovarniški delavec Matija Tamše. Nedolžni poki so tako vzpodbudili Antona Paveliča iz Celja, da je potegnil pravi samokres in oddal iz njega strel v strop. Krogla je usula omet s stropa na goste, kateri so hoteli v upravičeni razburjenosti nepredvidne iztrgati orožje. Pri ruvanju je Pavelič obstrelil Franca Orešnika iz Polzele in Ferdinanda Skoka, učitelja iz Klenovnika pri Krškem. Nato je navallio vse na strelca, katerega so pošteno pretepli ter ga ranili na glavi.

Po ulicah se podijo blede, suhi, umazani otroci. Njihova obleka so same cunje. Tudi odrasli so zaviti v cunje. Svetle bluže, lepe čizme, nove kape so pridržane za tovariše boljševike, brezsrčne izkoriščevalce te bede. Tu in tam srečaš kako žensko, oblečeno v boljšo obleko. To so žene in hčere današnjih gospodarjev. Oni in one imajo okrogle, rdeče obraze in rejene trebuhe. Z njihovih lic odseva zdravje. Mnogi nosijo na njih rdeči pečat preobilnega uživanja alkohola.

Sredi vasi je hiša predsednika vaškega sovjeta. Tam je prej stanoval vaški starešina. S pročelja visi rdeča zastava s črnim srpom in kladivom.

Trije jezdec, z dolgimi kopji v rokah, so v diru jezdili skozi vas. Topot konjskih kopit je čudno odmeval med hišami, okrog katerih je vladala tihoča, kakor da žive duše ne bi bilo v njih.

Ljudje so se poskrili v hišah. Ali ti konjeniki, ki so tako naglo pridirjali, niso prinesli kake nove nesreče v vas? Ali bodo spet morali gledati, kako bodo oboroženi divjaki vdirali v hiše in premetavali vse, da bi našli kake skrite predmete, ki bi pričali zoper hišne gospodarje, katere bi potem lahko od-

Precejšnja tatvina drv. V gozdu pod Taborom je imel dr. Luckman iz Ljubljane za osem tisoč dinarjev drv. Drva je ukradel doktorju in jih prodal neki čevljarški pomočnik, ki je po odkritju tatvine zginil neznano kam.

Blodnje mladega nepoštenjaka. »Slov. gospodar« je že poročal, kako je izročil pred božičnimi prazniki trgovec Cerar iz Litije 18 letnemu fantu 7000 din, da bi plačal zanj razne račune po Ljubljani. Fanta ni bilo več iz Ljubljane in trgovec je prijavil zadevo oblasti. Mladega nepoštenjaka je zalotili te dni na Zidanem mostu orožnik in so dobili pri njem še 2000 din. Izpovedal je, da se je s poneverjenim denarjem odpeljal najprej v Zagreb, nato v Beograd, od koder se je vrnil v Kranj. Iz Kranja se je odpravil v Skopje, od tam nazaj v Zagreb, kjer je prestopil v splitski brzdovlak. Iz Splita je bil namenjen v Maribor, a je padel že med vožnjo v Zidanem mostu orožniku v roke.

Žalostna posledica prepira. Na Bregu v Ljubljani je oddal 29 letni trgovski nameščenec Oskar Klier na svojo spremljevalko 18 letno frizersko pomočnico Majdo Brecljnikovo v prepiru več strelav, kateri so zadeli frizerko v ramo, da se je

zgrudila. Obstreljeni je priskočil na pomoč finančar, ki je hotel strelcu izvit samokres. Klier pa je pobegnil in so našli drugo jutro za tem njegovo truplo na železniškem tiru razmesarjeno od lokomotive.

Obsojen radi uboja. Na Kristan vrhu pri St. Petru na Medvedovem selu je 28. novembra 1939 49 letni posastnik Jurij Drozg v hlevu med prepirom udaril po glavi z železno grablico 73 letnega Petra Tramsaka, ki je umrl na posledicah udarca v oceljski bolnišnici. Celjsko sodišče je obsodilo v minilem tednu Drozga na tri leta težke ječe in povračilo 2340 din za pogrebne stroške.

Obsodba radi hude telesne poškodbe. Na okrožnem sodišču v Celju se je zagovarjal zadnje dni 24 letni zidar Friderik Gamper od Sv. Miklavža v župniji Šmarje pri Jelsah, ker je 28. novembra 1939 v Korpulah pri Šmarju v prepiru zagnal kamen Francu Jeclu. Kamen je zadal Jecla v glavo, mu prekal levo tementično kost in ga tako poškodovao, da je zgubil dar govora. Gamper je bil obsojen radi hude telesne poškodbe na leto dni strogega zapora.

Izredno ostra zima

Od leta 1929 ni stiskala Evrope tako ostra zima kakor letos. Letošnji mraz je tudi trdovraten in nikdo ne prerokuje, kdaj bo pojenjal.

Silen val zime je zajel vso našo državo, zlasti pa Beograd in kraje južno od njega. Znani mrzli veter košava, kateri pribribe po Donavi, je bil v minulem tednu tako neznosen, da je prosvetno ministrstvo ustavilo za nekaj dni šolski pouk po vseh beograjskih šolah in v ostalih krajih, kjer besni košava.

Po južni Srbiji so imeli poleg mraza tako hude snežne meteže, kakršnih ne pomnijo najstarejši ljudje.

Zima v naši državi znatno ovira želez-

niški promet in so ga morali po nekaterih progah celo ustaviti.

Mnogo krajev po Bosni je ogroženih radi zime od krdel izstradanih volkov. Od Zagreba naprej se je gibal pretekli teden mraz od 20 do 25 in celo 30 stopinj pod ničlo.

Zima je obiskala letos celo Italijo. V Rimu je padla temperatura pod ničlo. Po italijanskem pogorju Apeninov so imeli silen sneg ter dež. Po Julijski krajini je dosegla burja brzino preko 100 km na uro. V Trstu je kazal toplomer sedem stopinj pod ničlo.

V Nemčiji je vladal tako hud mraz, da so morali znatno skrajšati železniški promet. Vse plovne reke so zamrzile. Ponekod je nastalo nevarno pomanjkanje premoga, ker ga v mesta 35% dovajajo po rekah.

Na Bolgarskem so imeli minuli teden do 35 stopinj pod ničlo in je bil ves promet med Bolgarijo ter Romunijo preko Donave onemogočen.

Po Črnem morju so besneli pri neznosno hudem mrazu strahoviti viharji in so do

Boleče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. soc. pol. in zdr. Sbr. 15.495.25. V. 35

vedli s seboj na prisilno delo ali v zapore? Ali pa prihajajo zato, ker se bo začela mlačva in bodo kakor običajno vojaki obkolili vas, da si ljudje ne bi pridržali žita.

Jezdci so bili ponosni, ko so videli prazno ulico. Vedeli so, da so se ljudje poskrili pred njimi in njih je veselila zavest, da so vzbujali v ljudeh strah. Vsak izmed njih je imel samo nejasen pojem o komunizmu, sovjetizmu in svetovni revoluciji. Vse njihovo teženje je šlo samo za to, da bi strahovali in mučili ljudi, ki so jih proglasili za sovražnike ruske sovjetske republike.

Konjeniki so se ustavili pred hišo vaškega sovjeta.

Vaški sovjet je tvorilo deset ljudi, ki so bili člani komunistične stranke. Vsi so bili znani revolucionarji, ljudje, ki jih je boljševiški prevrat rešil vešal. Sovjet je imel vso oblast v svojih rokah: upravo vasi, nadzor kolhoza (poljedelske zadrage), katerega je izročena vsa zemlja, ki je nekdanja bila last bogatih gospodarjev. Najuglednejši med vsemi gospodarji je bil Aleksej Andrejev.

ml. Razbitine leže v globini kakih 10 metrov, zato se je danski parnik s takim veseljem lotil brakanja (izpraznjevanja), ker dviganje ni bogve kako težavno. Njegovi potapljači so spravili na vrh še ves mogoči drobiž: star angleški denar, apovske kroglice, puške, voš sodov, 131 let stare španino. Neprestano se spuščajo v trup, kjer preiščejo vse kote. Pred nedavnim pa so iz razbitin dvignili celo zaboj, v katerem je bilo — 16 steklenic vina. Lastnik danskega parnika je vino pokusil in je dejal, da je popolnoma pitno.

(Dalje sledi)